

3032

6842

DRUGIE SPRAWOZDANIE
DYREKTORA SZKOŁY ZA-
WODOWEJ UZUPEŁNIAJĄCEJ
CECHU INTROLIGATORÓW
W KRAKOWIE

ZA ROK SZKOLNY 1911/12

NAKŁADEM CECHU INTROLIGATORÓW W KRAKOWIE.

6842

DRUGIE SPRAWOZDANIE
DYREKTORA SZKOŁY ZA-
WODOWEJ UZUPEŁNIAJĄCEJ
CECHU INTROLIGATORÓW
W KRAKOWIE

ZA ROK SZKOLNY 1911/12

NAKŁADEM CECHU INTROLIGATORÓW W KRAKOWIE.

WYDZIAŁ PEDAGOGICZNY
UNIWERSYTETU W KRAKOWIE
KATEDRA METODYCZNEJ PEDAGOGIKI
KRAKÓW

SŁOWO WSTĘPNE.

Zawodowa szkoła introligatorska w Krakowie ukończyła drugi rok swego istnienia; otwarto ją bowiem 1. października 1910. — na interwencyę WPana Witołda Ostrowskiego, c. k. instruktora przemysłowego, a za staraniem WPana Piotra Repetowskiego, starszego Cechu Introligatorów. W r. szk. 1911/12 zapisało się do szkoły 37 uczniów. Nad frekwencyą czuwał Wydział szkolny, a szczególnie cechmistrz, p. Piotr Repetowski, pociągając opieszłych do odpowiedzialności. Przeciętny procent roczny uczniów obecnych wynosił 72⁰/₀.

Dla ożywienia i utrwalenia nauki urządzono w b. r. szk. wykłady z dziejów ojczy-
stych, illustrowane obrazami świetlnymi, zaś Wbny ks. Jan Rzymelka, dyrektor zakładu im. ks. Siemaszki, wygłosił odczyt o „Pijaństwie i jego skutkach“, illustrowany również obrazami świetlnymi. Nadto zwiedzili uczniowie Bibliotekę Jagiellońską, Muzeum Narodowe i XX. Czartoryskich, tudzież Wystawę kościelną.

Młodzież uczęszczała przez cały rok szk. regularnie na mszę św. we wszystkie niedziele i święta do kościoła XX. Pijarów — i słuchała kazań wygłoszonych specjalnie dla młodzieży rękodzielniczej przez Wbnego ks. Jarosława Rejowicza. Również razem z młodzieżą ręko-

dzielniczą innych zawodów brali uczniowie szkoły introligatorskiej udział w rekolekcyach w kościele św. Barbary i przystąpili tamże do Spowiedzi i Komunii św. Wielkanocnej. — Zachowanie się uczniów tak w szkole jak i poza szkołą było wzorowe.

Zakończenie roku szk. 1911/12. odbyło się w dniu 19. maja 1912. Do zgromadzonych uczniów przemówił najpierw dyrektor szkoły, poczem p. Robert Jahoda imieniem Cechu Introligatorów podziękował za subwencję na utrzymanie szkoły Wys. Wydziałowi krajowemu, Prześwietnej Radzie miasta Krakowa, Świetnej Izbie handlowo-przemysłowej, WPanu Tillowi za udzielenie pracowni muzealnej na naukę, tudzież za zwolnienie Cechu z uiszczenia zwrotu kosztów materiału tytułem subwencji ze stony Dyrekcyi Muzeum techn.-przemysł., WPanu W. Ostrowskiemu za opiekę, jakiej stale szkole introligatorskiej użycza, oraz Gronu nauczycielskiemu za sumienną, a skuteczną pracę. Następnie gospodarze klas odczytali klasyfikację uczniów i rozdano najpilniejszym uczniom książeczki Kasy oszczędności w nagrodę za pilność w nauce, poczem w serdecznych słowach zwrócił się do młodzieży p. Wacław Anczyc, zachęcając ją do dalszej pracy nad sobą. Zwiedzeniem wystawy prac introligatorskich, stylistyki i rysunków, — wykonanych przez uczniów, zakończono tę piękną uroczystość.

Wydział szkolny :

1. Dr. K o p e r a Feliks, przewodniczący.
2. A n c z y c Wacław, zast. przewodniczącego.
3. R e p e t o w s k i Piotr, skarbnik.
4. O r c z y k o w s k i Jan, sekretarz.
5. O s t r o w s k i Witołd, c. k. Instruktor przem.
6. T i l l Stanisław, dyrektor Muzeum techn.-
przemysłowego.
7. D r. Z a c z e k Franciszek, delegat Magistratu.
8. D r. B e n n i s Artur, delegat Izby handlo-
wo-przemysł.
9. J a h o d a Robert.
10. K l a p p w a l d Berko.

Skład grona nauczycielskiego

zawodowej szkoły Cechu Introligatorów.

1. O r c z y k o w s k i Jan, kierownik szkoły.
2. K r ó k o w s k i Julian, uczył buchalteryi i rach.
3. L e n a r t Bonawentura, uczył introligatorstwa
w warsztacie.
4. W ó j c i k Stanisław, uczył rysunków zawod.
5. D r. K a n a r e k Henryk, uczył wiadomości
z ustaw przemysłowych.

Rok szk. 1911/12.

Tygodniowy rozkład godzin.

Kurs	Niedziela	Poniedziałek	Wtorek	Środa	Tygodniowo			
I.	9—10	10—1	5—8	6—8	6—7	7—8	10 g. nauki	
	Nabożeństwo wspólne i kazanie		Rachunki i stylistyka	Rysunki zawodowe	Nauka we warsztacie	Rachunki i buchalterya		Nauka zawodowa
II.			Rysunki zawodowe	Nauka we warsztacie	Rachunki i buchalterya	Nauka zawodowa	Wiadomości z ustaw przemysł- wych	10 g. nauki

SPRAWOZDANIE
z przerobionego materiału naukowego
w roku 1911/12.

Stylistyka przemysłowo-handlowa.

KLASA I.

Cel i układ listów. Inzeraty, afisze, cyrkularze, oferty. Listy z zamówieniem, z rachunkiem, rachunek za dostarczone wyroby, listy z przypomnieniem, z upomnieniem. Różne potwierdzenia odbioru i dostawy. Postanowienia pocztowe i ćwiczenia w wypełnianiu druków pocztowych i kolejowych. Skrypt dłużny, kwity i kontrakwity.

KLASA II.

Poświadczenia i świadectwa. Umowy co do wynagrodzenia. Pełnomocnictwo generalne i szczegółowe. Podania do władz w przedmiocie zgłoszenia i zaniechania przemysłu introli-gatorskiego, o ustawieniu maszyny, o dopuszczenie do egzaminu na czeladnika, o nadanie obywatelstwa.

Język polski i wiadomości z ustaw przemysł.

KLASA I.

Czytanie i opowiadanie ustępów: Sztuka i rzemiosło. O potrzebie i bogactwach. Oszczędność. Wartość. Praca. Podział i wymiana bogactw. Ludność i państwa Europy. Dzieje porozbiorowe Polski. Szkoły przemysłowe.

KLASA II.

Ustrój monarchii austr.-węgierskiej. Zgromadzenia ustawodawcze w monarchii. Prawa i obowiązki obywatelskie. Obywatel, gmina i kraj. Siła zbrojna Austro-Węgier. Oświata, a w szczególności szkolnictwo przemysłowe. Podatki i cła. Służba zdrowia. Budownictwo. Opieka nad ubogimi. Wstępne pouczenia o wspólnych przedsiębiorstwach i ich urządzeniach administracyjnych. Urządzenie wystaw. Ubezpieczenia.

Rysunki zawodowe.

Ćwiczenia rozmachowe w celu wyrobienia ręki i śmiałości kreślenia linii. Rysunki podług natury w połączeniu z ćwiczeniami w modelowaniu i wyzyskiwaniu form naturalnych, — dla zdobnictwa dekoracyjnego wyrobów przemysłu introligatorskiego, ze szczególnem uwzględnieniem pisma ornamentalnego.

Objaśnianie zasadniczych pojęć geometryi. Nauka o rzutach, — według poglądu.

Rachunki przemysłowe.

KLASA I.

Tabliczka mnożenia. Monety, miary i wagi. 4 działania liczbami całymi, wielorakimi, dziesiętnymi i ułamkami zwyczajnymi. Rachunek wnioskowania, średniego podziału, spółki i mieszaniny, oparte na przykładach z życia praktycznego, ze szczególnem uwzględnieniem rachunku pamięciowego.

KLASA II.

1. Powtórzenie 4 działań z uwzględnieniem monet i miar zagranicznych, oraz wnioskowanie, oparte na przykładach praktycznych.

2. Pojęcie stopy procentowej i obliczanie odsetek, kapitału i stopy procentowej, — pamięciowo i pisemnie.

3. Pojęcie brutta, tary i netta i obliczanie tychże.

4. Pojęcie rabatu w cenie i w towarze. Procentowe obliczanie rabatu.

5. Pojęcie skonta i obliczanie ceny towaru po strąceniu skonta.

6. Obliczanie komisowego (prowizyi) przy zakupnie i sprzedaży.

7. Wystawianie rachunków.

8. O fakturach, oraz obliczanie ceny własnej materiału na podstawie otrzymanej faktury i własnych kosztów.

9. Obliczanie ceny sprzedaży wytworów przemysłowych z uwzględnieniem ceny mate-

ryału, kosztów zarządu, kapitału obrotowego, robocizny, własnego zysku, podając zarazem sposób obliczania stopy procentowej na powyższe czynniki. Kalkulacja na przykładzie praktycznym z zawodu introligatorskiego.

10. Krótkie wyjaśnienie o pocztowych kasach oszczędności.

11. O wekslach; weksel własny, trasowany i na zlecenie własne. — Przerobiono na blankietach.

12. O kasach chorych, — obliczanie premii.

13. O towarzystwach asekuracyjnych w ogólności, a w szczególności o towarzystwie asekuracyjnym od wypadków.

14. Sporządzanie tygodniowej listy wypłat.

Buchalteryja pojedyncza w drobnym przemyśle.

Cel i znaczenie ksiąg handlowych oraz niektóre paragrafy z kodeksu handlowego, dotyczące się prowadzenia ksiąg handlowych.

Na arkuszach rastrowanych przerobiono jednomiesięczny temat z zawodu introligatorskiego, a mianowicie sporządzono inwentarz początkowy, następnie zaciągnięto pozycje tematu do odpowiednich ksiąg, w końcu sporządzono inwentarz końcowy i obliczono czysty zysk.

Nauka zawodowa.

a). Technologia przemysłu introligatorskiego.

Przysposabianie i obrabianie wszelkich materiałów używanych w przemyśle introliga-

torskim, jak: papieru, półskórka, skóry, pozłótki, kleju, krochmalu, szpagatu, nici, farb marmurkowych, drukarskich i oznaczanie gatunków.

Najważniejsze narzędzia i sprzęty intro-ligatorskie ze szczególnem uwzględnieniem nowych konstrukcyi i objaśnianiem środków technicznych, mających zastosowanie w przemyśle intro-ligatorskim. Wiązanie książki, zdobienie brzegów, wykończenie oprawy książki, zewnętrzne ozdobienie okładki, wykończenie. Artystyczna oprawa książki. Albumy. Obramowanie map i planów. — Najważniejsze maszyny używane w przemyśle intro-ligatorskim, oraz pouczanie o możliwości nieszczęśliwych wypadków i o środkach zapobiegawczych. Urządzenie zakładu intro-ligatorskiego z motorem. Hygiena w przemyśle intro-ligatorskim. Udzielanie pierwszej pomocy wrazie nieszczęśliwego wypadku.

b). Nauka w warsztacie.

1. Ćwiczenia w wykonywaniu pojedynczej oprawy: składanie arkuszy, zeszywanie, prasowanie, klejenie, obcinanie. Poprawa starych książek. Podklejanie map. Robienie złotych brzegów. Ćwiczenia w marmurowaniu.

2. Złocenie ręczne, wyciskanie linii, ręcznych ornamentów, ślepe linie na grzbietach książek na angielskiej kalce, na skórze — według rysunków przez uczniów sporządzonych. Ćwiczenia w drukowaniu typami pisemnymi.

3. Złocenie maszynowe. Ślepy druk, druk

farbami, druk złotem, druk wypukły (relief), robienie matryc.

4. Ćwiczenia w sporządzaniu cyzelowanych brzegów książek i w skórze. Bajcowanie i farbowanie skóry.

Przy nauce w warsztacie uwzględniono przede wszystkim takie roboty, których uczeń niema sposobności wykonywać w nauce u majstra.

Klasyfikacya za rok szkolny 1911/12.

KLASA I.

Zapisanych 20, klasyfikowanych 12 uczniów.

Otrzymali postęp

celujący :

1. Hicner Władysław, 2. Wróblewski Fran.,

chwalebny:

3. Dębski Józef, 4. Wróblewski Tadeusz,

zadowolający :

5. Bałuk Karol, 7. Bolek Ludwik,

6. Błoński Maryan,

dostateczny:

8. Szturc Franciszek, 11. Wiśkiewicz Jakób,
9. Struzik Tadeusz, 12. Zajączkowski Zyg.,
10. Szafraniec Andrzej.

Nieklasyfikowano 4 uczniów, opuściło rzemiosło 4 uczniów.

KLASA II.

Zapisanych 17, klasyfikowanych 11 uczniów.

Otrzymali postęp

celujący:

1. Marczyk Karol,   2. Prugar Tadeusz,

zadowolający:

3. Hołda Stanisław,   4. Stefanik Marceli,

dostateczny:

5. Klocek Jan,   8. Surman Julian,
6. Kubisz Jan,   9. Twardosz Jan,
7. Lachman Jan,   10. Więckowski Wład.

Postęp niedostateczny otrzymał 1 uczeń,
nieklasyfikowano 2 uczniów, opuściło rzemiosło
4 uczniów.

W Krakowie, dnia 19. maja 1912.

Jan Orczykowski
dyrektor szkoły.

